

Sâmbătă,
5 septembrie 2026

Dragi copii,

Atâtea viespi nu am văzut în viața mea. Am impresia că au pus stăpânire pe grădina bunicilor, adică exact pe teritoriul meu. Oriunde mă uit descopăr câte un intrus cu dungii galbene și negre. Dar cele mai multe se adună pe fructele căzute pe jos. Prunele și perele par să fie adevărați magneți de viespi. Pentru a evita să fie înțepați, bunicii adunau fructele în primele ore ale dimineții, când viespile erau mai puțin active. Spre deosebire de viespi, câinele era cel mai vioi și mai jucăuș dimineața, când razele soarelui străluceau încă plăcut. Ajungea mereu primul sub pom și bineînțeles că nu rata ocazia să guste și el din fructele căzute. Perele dulci și zemoase erau preferatele lui. Le lungea încet, savurând fiecare înghițitură. Dar, într-o dimineață, pofta lui pentru pere avea să-i aducă o surpriză tare dureroasă. O viespe l-a înțepat chiar de bot. Câinele a scheunat încet, și-a scuturat puternic capul și a zbughit-o din grădină. A trecut ceva timp până când bunicii și Ilinca au observat de ce nu se mișca de pe preș: avea buza atât de umflată, încât abia se mai vedea ochiul lui blând. Fetița a încercat să-l consoleze, fără să-l atingă de această dată, spunând că tatăl ei ajunge imediat acasă și cu siguranță îl va face bine.

Eram și eu curios să aflu cum continuă această poveste, așa că am zăbovit în tufele din jurul casei. De ceva vreme am încetat să mai cânt. Nu mai avea niciun rost să-mi apăr teritoriul: puii mei erau deja independenți, iar perioada de reproducere din acest an se terminase. La fel de tăcute erau și celelalte păsări. Unele dintre ele se pregăteau deja să părăsească meleagurile noastre. Haideti că aud ceva voci. Se pare că vin...

- Tati când o să se dezumfle botul lui Puși? întrebă Ilinca.

Ați auzit? Cățelul poartă numele de Puși. Mă mir, cum de nu am auzit până acum....

- Într-o zi sau două nici nu ar trebui să se mai observe, răspunse calm tatăl ei.
- Ai reușit să scoți acul din el? Când mami a fost înțepată de o albină ți-a luat mai mult timp. Îmi amintesc că atunci mi-ai arătat cum trebuie să împingem acul cu unghia, în loc să-l prindem și să-l scoatem cu două degete.

- Nu a trebuit să scot acul, deoarece nu a rămas în buza lui Pufi. El a fost înțepat de o viespe, nu de o albină, ca mama ta. Știi care e diferența dintre cele două înțepături? Acul viespile e neted ca un ac de seringă, așa că viespea îl poate scoate ușor din piele și înțepa cu el de mai multe ori. Acul albinei, în schimb, este dotat cu niște țepi orientați înapoi, motiv pentru care se rupe în piele când încearcă să-l retragă. Odată cu acul se desprinde și sacul de venin. De aceea trebuie să avem grijă cum îl scoatem. Dacă îl strângem între degete, împingem rapid tot veninul în piele.

- Și de ce sunt atât de multe viespi? Nu pot să mănânc nimic afară, că imediat apar și ele! De ce nu ne-au deranjat și în primăvară, când mâncam cu toții la masa din grădină?

- Ce spirit de observație ai! spuse tatăl ei, mângâind-o pe cap. Sunt atât de multe viespi datorită felului în care trăiesc, a ciclului lor de viață, cum se spune științific. Peste iarnă supraviețuiește doar regina. Când vine primăvara își construiește singură un cuib micuț în care depune primele ouă. Din acestea se dezvoltă larvele, care cresc până ajung viespi lucrătoare.

- Ce lucrează? întrebă Ilinca.

- Viespile lucrătoare măresc cuibul, hrănesc și îngrijesc larvele și apără colonia. Cu alte cuvinte, ele preiau de la regină toate aceste sarcini, pe care ea trebuia să le facă singură înainte să apară lucrătoarele. Reginei îi rămâne o singură sarcină: să depună ouă, cât mai multe ouă. Așa colonia crește rapid și până la sfârșitul verii - începutul toamnei ajunge să aibă foarte multe viespi. De fapt, colonia e cea mai numeroasă tocmai în a doua parte a lunii august - începutul lui septembrie. Când vremea se răcește, viespile pier și peste iarnă rămâne doar regina, care primăvara următoare va începe lucrul la un nou cuib.

- Din ce construiesc cuibul?

- Din hârtie îi răspunde tatăl, făcând cu ochiul.

- Nuuu creed. Iarăși glumești. Am văzut și eu cuiburi de viespi și te asigur că nu erau deloc din hârtie.

Mă crezi sau nu, cercetătorii spun că viespile sociale au descoperit cu mult înaintea oamenilor cum să facă hârtie. Ele rad fibre subțiri din scoarța copacilor sau chiar de pe gardurile de lemn. Apoi le mestecă și le amestecă cu propria salivă până obțin o pastă moale. Când pasta este întinsă într-un strat subțire și lăsată să se usuce, seamănă cu hârtia sau mai degrabă cu cartonul.

Din acest material încep să-și construiască cuibul de sus în jos, exact invers față de cum ne construim noi casele. Mai întâi formează o coadă mică de care apoi fixează orizontal un fagure. Fagurele are celule hexagonale care nu sunt deschise în partea de sus, așa cum ne-am aștepta, ci în partea de jos. În aceste celule se transformă ouăle în larve, apoi în pupe și, într-un final, ies din ele viespile. Unele specii de viespi sociale se mulțumesc cu un singur fagure, în timp ce altele, precum gărgăunul, viespea germană sau viespea comună cum e mai cunoscută la noi, construiesc mai multe rânduri, așezate orizontal, pe care apoi le învelesc în mai multe straturi de „hârtie”. Intrarea în aceste cuiburi uriașe se face printr-un singur orificiu, aflat în partea de jos a cuibului.

- Îmi arăți și mie un cuib de viespe? Sunt extrem de curioasă unde le construiesc.
- Nu m-aș apropia foarte mult de cuiburile lor, nu vreau să fiu înțepat. În general le construiesc în locuri ferite, precum cutii poștale, cuiburi artificiale, poduri, crăpături ale clădirilor, chiar și în pământ, în galeriile rozătoarelor. Unele cuiburi pot să atingă dimensiunea unei mingi de fotbal. Am citit undeva că o pasăre răpitoare numită viespar se hrănește cu larvele viespilor, pe care le scoate din pământ cu ajutorul picioarelor. Dar mănâncă și viespi adulte, cosași, uneori șopârle.

- Și pentru că viespile dispar toamna, înseamnă că viesparul trebuie să plece de la noi undeva unde găsește hrană, îl întrerupe Ilinca.

- Exact. În septembrie migrează către Africa. În afară de viespar, și prigoriile mănâncă viespi, dar și albine sau alte insecte. Și știi cum reușesc să scape de înțepăturile dureroase? Viesparul are niște solzi pe cap, care îl protejează de înțepături, iar prigoriile, după ce prind o albină sau o viespe, o freacă sau lovesc de o creangă ca să îi scoată acul, în același timp aceste păsări fiind și parțial imune la veninul lor.

- Tati, tot vorbești de mâncarea păsărilor. Mi s-a făcut și mie foame!

- Haide să intrăm în casă și să mâncăm un măr. După aceea ne jucăm. Mi-a venit în minte o idee genială: facem un joc de rol care sigur o să-ți placă. O rugăm frumos pe bunica să ne fie regină. Regină de viespe, desigur, că, de când am ajuns acasă, numai despre viespi am vorbit. Nu trebuie să facă altceva decât să ne coacă niște cuiburi de viespe, cum numai ea știe să facă. Simple, lipicioase, cum îți plac ție, cu multă nucă și stafide pentru mine și bunicul. Iar noi o să fim viespări și o să mâncăm tot cuibul. Ce zici?

- Wow, tati! O să fie cel mai delicios joc din lume!

Adevărul e că și mie mi-ar plăcea să mă transform într-un viespar, cel puțin până mă satur. Sunt sigur că și în această grădină există cel puțin un cuib de viespe ascuns în pământ, plin cu larve grase și crocante.

Cu drag,
Mierla

Activități pentru voi, prietenii mei:

1. Observați coloritul viespilor, dar numai de la depărtare.
2. Vă invit pe voi, cei mai mici prieteni să realizați propria viespe dintr-o rolă de hârtie igienică. Mai întâi colorați rola în galben, apoi desenați pe ea niște dungi negre, doi ochișori și o gură zâmbitoare. Acum urmează partea cea mai grea: rugați-o pe mami să deseneze două aripi pe o foaie albă. Decupați-le și lipiți-le pe rolă. Și viespea-i gata. Partea cea mai bună este că această viespe nici măcar să vrea, nu vă poate înțepa.
3. Jucați și voi jocul propus de tatăl Ilincăi. Vă mai amintiți care? O transformați pe mama, sora mai mare sau bunica voastră într-o regină, iar voi deveniți niște viespari înfometați, gata să se sature cu cuiburile de viespi coapte de ea. Rețeta o găsiți pe Internet.
4. Nu uitați să completați în ACEST formular titlurile poveștilor, cântecelor în care apar eu, mierla.
5. Alimentați în continuare adăpătorea cu apă proaspătă și spălați-o des.

